

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, 10.05.2000

COM(2000) 279 final

1998/0116 (COD)

Propozycja

DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY EUROPY

**w sprawie promocji elektryczności ze źródeł odnawialnych
na wewnętrznym rynku energii elektrycznej**

(przedstawiona przez Komisję)

TREŚĆ

MEMORANDUM WYJAŚNIAJĄCE

1. WPROWADZENIE
2. SZCZEGÓŁOWY PRZEGLĄD PROPOZYCJI DYREKTYWY
  - 2.1. Cele w zakresie konsumpcji energii ze źródeł odnawialnych
  - 2.2. Gwarancje pochodzenia
  - 2.3. Procedury administracyjne i planistyczne
  - 2.4. Zagadnienia przyłączy i wzmacniaczy ogólnopaństwowego systemu sieci energetycznej
  - 2.5. Definicje zawarte w niniejszej propozycji
  - 2.6. Przegląd postanowień niniejszej Dyrektywy
3. GRUPY EKSPERCKIE
4. WPLYW DYREKTYWY NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
5. KONSULTACJE PRZEPROWADZONE W TOKU OPRACOWYWANIA PROPOZYCJI DYREKTYWY
6. WNIOSKI

TEKST PROPOZYCJI DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY EUROPY

**w sprawie promocji elektryczności ze źródeł odnawialnych
na wewnętrznym rynku energii elektrycznej**

Rozdział I

Zakres przedmiotowy i definicje

Rozdział II

Krajowe cele zużycia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii

Rozdział III

Dostęp energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii
do wewnętrznego rynku energii elektrycznej

Rozdział IV

Procedury administracyjne

Rozdział V
Zagadnienia ogólnopaństwowego systemu sieci energetycznej

Rozdział VI
Postanowienia końcowe

ANEKS

Orientacyjne wartości docelowe dla Państw Członkowskich

MEMORANDUM WYJAŚNIAJĄCE

1. WPROWADZENIE

Głównym celem leżącym u podstaw niniejszej Dyrektywy jest utworzenie struktury, która w terminie średniookresowym ułatwi znaczne zwiększenie w UE ilości energii elektrycznej wyprodukowanej ze źródeł odnawialnych. Cel ten stanowi ważną część środków ukierunkowanych na spełnienie powziętego przez UE w Kioto zobowiązania o obniżeniu emisji gazów cieplarnianych i należy to postrzegać również w świetle orientacyjnego celu, jaki jest podwojenie udziału energii odnawialnej z 6% obecnie, do 12% krajowego zużycia energii brutto. Taką właśnie wartość, popartą w maju 1998 roku przez Radę d/s Energetyki, umieszczono w Białej Księdze UE o odnawialnych źródłach energii.

Aby ten cel osiągnąć, Dyrektywa proponuje, że od Państw Członkowskich będzie się wymagać podjęcia środków potrzebnych w celu zapewnienia, aby poziom energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych rozwijał się w harmonii z celami w zakresie energetyki i środowiska. Takie środki będą podejmowane na szczeblu zarówno krajowym jak i wspólnotowym. Państwa Członkowskie będą musiały określić i zrealizować swoje cele krajowe ukierunkowane na ich wewnętrzne, przyszłe zużycie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Cele te będą spójne z Białą Księgą o odnawialnych źródłach energii i z krajowymi zobowiązaniami obniżenia emisji gazów cieplarnianych w świetle zobowiązań przyjętych w Kioto. Owe cele, jak również środki podejmowane na rzecz ich realizacji, zostaną opublikowane w raporcie rocznym, który przygotowuje każde Państwo Członkowskie. Następnie, Komisja oceni i opublikuje swój raport w sprawie polityki Państw Członkowskich prowadzonej w świetle Białej Księgi i zobowiązań z Kioto.

Jeżeli chodzi o aktualnie funkcjonujące w Państwach Członkowskich programy pomocy na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, Komisja stwierdza, że brak jeszcze na obecnym etapie wystarczających przesłanek, które zapewniłyby wprowadzenie przez Wspólnotę zharmonizowanego, całościowego programu pomocy na rzecz ustalania cen na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych w procesie ogólnowspólnotowej, wzajemnej konkurencji pomiędzy wytwórcami energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza w odniesieniu do dotacji do ceny hurtowej, która w praktyce jest najważniejszą formą pomocy. Nie mniej jednak, Komisja wierzy, iż celem mogłoby pozostać to, co jest możliwe do osiągnięcia w terminie krótkookresowym, czyli obniżenie cen energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz zwiększenie wchodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynek wewnętrzny. Ponadto, z punktu widzenia stworzenia właściwego pola gry na wewnętrznym rynku energii elektrycznej istnieje potrzeba, aby Komisja, bez uszczerbku dla jej obowiązków wynikających z Artykułu 88(1) Traktatu WE, oceniła programy pomocy dla wszystkich źródeł energii elektrycznej. Dlatego, niniejszy projekt Dyrektywy nakłada na Komisję obowiązek monitorowania wykorzystania programów pomocy sprzyjających wytwórcom energii elektrycznej zarówno z odnawialnych jak i z konwencjonalnych źródeł energii w Państwach Członkowskich, a nie później niż pięć lat od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy, Komisja będzie zobowiązana przedstawić raport o doświadczeniach uzyskanych w tym zakresie. Jeżeli, w świetle wniosków płynących z tego raportu, wyniknie taka potrzeba, Komisja przedstawi propozycję wspólnotowej struktury programów pomocy dotyczących wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, która będzie oparta o zasady już zdefiniowane w niniejszej Dyrektywie.

W celu zapewnienia, aby handel energią elektryczną ze źródeł odnawialnych stał się zarówno rzetelny jak i praktycznie możliwy, w projekcie Dyrektywy wymaga się od Państw Członkowskich wprowadzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych .

Na koniec, Dyrektywa przewiduje szereg środków towarzyszących, których celem jest stworzenie zarówno pola gry jak i ułatwienie wchodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na ogólny rynek wewnętrzny energii elektrycznej. Środki te będą dotyczyły zwłaszcza zagadnień związanych z procedurami administracyjnymi i systemami sieci przesyłowej.

2. SZCZEGÓŁOWY PRZEGLĄD PROPOZYCJI DYREKTYWY

2.1. Cele w zakresie konsumpcji energii ze źródeł odnawialnych (Artykuł 3)

Promocja odnawialnych źródeł energii stanowi wysoki priorytet Wspólnoty, zarówno z przyczyny bezpieczeństwa i dywersyfikacji dostaw energii, w aspekcie ochrony środowiska, jak również z przyczyn spójności społeczno-gospodarczej. Zagadnienia te opisano szczegółowo w wydanej przez Komisję Białej Księdze o odnawialnych źródłach energii, popartej zarówno przez Radę Europy jak i Parlament Europejski¹.

W świetle znacznego wkładu jaki odnawialne źródła energii mogą wnieść do wdrażania zobowiązań Wspólnoty w zakresie obniżenia gazów cieplarnianych, powiększanie ich zastosowań w UE stanowi istotną część pakietu środków potrzebnych do osiągnięcia zgodności z Protokołem z Kioto, a docelowo, także pakietu politycznego ukierunkowanego na spełnienie wszelkich dalszych zobowiązań.

Odnawialne źródła energii pełnią ważną rolę również w procesie integrowania środowiska z polityką energetyczną, do czego wezwała Rada Europy na swoim posiedzeniu w Cardiff, w 1989 roku, w świetle celów trwałego i zrównoważonego

---

¹ Komunikat Komisji: Energia dla przyszłości: Odnawialne źródła energii - Biała Księga o strategii i planie działania Wspólnoty (COM(97) 559 final); Rezolucja Rady z dnia 8 czerwca 1998 roku w sprawie odnawialnych źródeł energii (OJ C 198, z dnia 24.06.1998 r., str. 1); Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie powyższego Komunikatu Komisji (A4-0207/98).

rozwoju oraz integrowania polityki środowiskowej z innymi dziedzinami polityki Wspólnoty, a co wzmocniono w Traktacie Amsterdamskim (Artykuł 6 Traktatu WE).

W oparciu o potencjał przyszłego rozwoju odnawialnych źródeł energii we Wspólnocie, Biała Księga postawiła orientacyjny cel 12% brutto krajowej konsumpcji energii we Wspólnocie jako całości, do roku 2010. Należy przy tym pamiętać, że owe określone w Białej Księdze 12% udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnej krajowej konsumpcji energii brutto przekłada się jednak na specyficzny udział 22,1% konsumpcji energii elektrycznej wyprodukowanej ze źródeł odnawialnych. Innymi słowy, Biała Księga zawiera projekcję rozwoju energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, która jest potrzebna do osiągnięcia ogólnego celu, czyli 12-procentowego udziału całego sektora energii elektrycznej. Osiągnięcie udziału 22,1% ze strony samych tylko zakładów generujących energię elektryczną ze źródeł odnawialnych wymaga wzmoczonego wysiłku zarówno na szczeblu Wspólnoty jak i w Państwach Członkowskich.

Na tym tle, w opracowaniu zatytułowanym „Energia elektryczna ze źródeł odnawialnych, a wewnętrzny rynek energii elektrycznej” zajęto się zbadaniem, czy na szczeblu Wspólnoty powinny zostać ustalone obowiązujące cele poziomów konsumpcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w poszczególnych Państwach Członkowskich. Jak wykazano w tym opracowaniu, istnieją poważne argumenty przemawiające za takim właśnie podejściem. Ustalone w odpowiedni sposób, takie cele mogłyby ułatwić osiągnięcie 12-procentowego celu z Białej Księgi dotyczącej odnawialnych źródeł energii i zapewniłoby, że energia elektrycznej ze źródeł odnawialnych wnosi znaczny wkład do osiągnięcia zobowiązań przyjętych przez UE w kontekście Kioto.

Z drugiej jednak strony, istnieją mocne argumenty za utrzymywaniem w Państwach Członkowskich znacznego stopnia elastyczności, która umożliwi im, w świetle specyficznych okoliczności krajowych, identyfikowanie strategii najlepiej dostosowanej

do osiągnięcia ich zobowiązań w zakresie zmian klimatu oraz - jeśli potrzeba - przyjmowania odpowiednich strategii dostosowanych do przyszłego rozwoju zdarzeń.

Nie mniej jednak, niezależnie od potrzeby elastyczności, ważnym jest fakt, iż rola energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych ciągle zwiększa się w znaczny sposób we wszystkich Państwach Członkowskich oraz, że Państwa Członkowskie podejmują aktywne działania w realizacji tego celu. Dyrektywa wspólnoty musi zapewnić ramy potrzebne na rzecz takiego rozwoju.

W związku z tym, projekt Dyrektywy proponuje, aby wszystkie Państwa Członkowskie podjęły środki potrzebne w celu zapewnienia, by konsumpcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych rozwijała się wspólnie z powyższymi celami w dziedzinie energetyki i środowiska. Państwa Członkowskie byłyby zatem zobowiązane do:

- ustalenia i realizowania, w stosunku rocznym, ogólnokrajowych celów przyszłej wewnętrznej konsumpcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w kategoriach zużytych kWh lub procentu konsumpcji energii elektrycznej na najbliższe 10 lat; cele te byłyby spójne z celami nakreślonymi w Białej Księdze o odnawialnych źródłach energii, a zwłaszcza z 22,1-procentowym udziałem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w całości konsumpcji energii elektrycznej w UE do roku 2010, jak głosi Aneks 1 do niniejszej Dyrektywy. Cele te będą ponadto spójne ze zobowiązaniami w zakresie zmian klimatu przyjętymi przez Wspólnotę w Kioto;
- corocznego publikowania swoich wewnętrznych celów i środków, które podjęły i które zamierzają podjąć na szczeblu krajowym na rzecz zrealizowania założonych celów ogólnych.

Oznacza to, że aktualny poziom celów ustalonych przez każde Państwo Członkowskie oraz różnorodną całość źródeł energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych leżących u podstaw tych celów, w pełni ceduje się na podległość², pod warunkiem jednakże, iż cele

---

² Tzn., w myśl zasady podległości pozostawia się do uznania Państw Członkowskich - *przyp. tłum.*

krajowe, wzięte wszystkie razem i każdy z osobna, pozostaną zgodne z celami wyspecyfikowanymi w Białej Księdze i w przyjętych w Kioto zobowiązaniach UE dotyczących zmian klimatu, jak również z wszelkimi innymi pokrewnym i krajowymi zobowiązaniami podjętymi w tym kontekście.

W myśl projektu Dyrektywy, na Komisji spoczywa obowiązek systematycznego prowadzenia oceny w zakresie spełniania przez cele krajowe powyższych kryteriów, tzn. zgodności z celami zawartymi w Białej Księdze i zobowiązaniami przyjętymi w Kioto oraz publikowania swoich wniosków w raporcie rocznym. Jeżeli Komisja dojdzie do przekonania, że cele krajowe nie są spójne z powyższymi wymaganiami, przedstawi ona propozycje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europy dotyczące indywidualnych i obowiązujących celów krajowych.

W celu zapewnienia Państwom Członkowskim wskazówek w zakresie celów krajowych zgodnych z Białą Księgą, Dyrektywa, w preambule, podaje wskazania odniesione do właściwego poziomu celów krajowych, które są potrzebne do realizacji celów zawartych w Białej Księdze. Obliczenia orientacyjnych celów krajowych Państw Członkowskich dla energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oparto na zasadzie, że cele te powinny być zbiorczo kompatybilne z celem Białej Księgi oraz że należy to osiągnąć wspólnym wysiłkiem w oparciu o potencjały technologiczne i gospodarcze każdego z programów pomocy Państw Członkowskich (Artykuł 4)³.

Państwa Członkowskie korzystają z różnych mechanizmów wspierania rozwoju energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na szczeblu krajowym, takich jak pomoc inwestycyjna, wyłączenia spod podatków lub obniżenia podatkowe, a także zwrot podatków oraz pomoc polegającą na dotowaniu ceny płaconej producentowi (dotacja do ceny hurtowej), przy czym to ostatnie jest narzędziem promocyjnym najczęściej stosowanym przez większość państw Członkowskich na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. O ile koszty produkcji szybko maleją z przyczyny postępu

---

³ Szczegółowa informacja i dane jak również zastosowana metodologia będzie udostępniona przez służby Komisji w toku procesu legislacyjnego.

technologicznego i rosnącej skali gospodarczego wykorzystania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, przewiduje się, że w kategoriach średnioterminowych dotacje będą jednak niezbędne.

W ramach programów dotacji do ceny hurtowej, wytwórcy energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w oparciu o regulacje prawne danego państwa, otrzymują, bezpośrednio, lub pośrednio, pomoc finansową w postaci dotacji do każdej dostarczonej i sprzedanej kilowatogodziny. Obecnie, w ramach UE istnieją zasadniczo dwie kategorie mechanizmów dotacji do ceny hurtowej: (i) systemy kontyngentowe oraz (ii) systemy ceny stałej.

- i) **Systemy kontyngentowe**, funkcjonujące zwłaszcza w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Holandii oraz przewidziane do wprowadzenia w Danii i Flandrii, opierają się o ustalanie cen w wyniku wzajemnego konkurowania wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o dostępną pomoc, która staje się możliwa po wydaniu przez dane Państwo Członkowskie decyzji o pożądanym poziomie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Funkcjonują obecnie dwa różne mechanizmy: tzw. zielone świadectwa i programy przetargowe.

W ramach systemu **zielonych świadectw**, energię elektryczną ze źródeł odnawialnych sprzedaje się po cenach rynkowych. W celu sfinansowania dodatkowego kosztu wyprodukowania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz zapewnienia, aby wytwarzano pożądaną energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, na wszystkich konsumentów nakłada się obowiązek zakupienia od wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych pewnej ilości zielonych świadectw zgodnie z ustaloną wartością procentową lub ilościową (kontyngentem) ogółu zużycia i odpowiednio, produkcji, energii elektrycznej. Ponieważ konsumenci pragną kupić świadectwa możliwie najtaniej, rozwija się wtórny rynek zielonych świadectw, na którym producenci energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych konkurują między sobą o zbycie tych świadectw.

W ramach **procedury przetargowej**, państwo ogłasza serię przetargów na zaopatrzenie w energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, która będzie następnie dostarczana lokalnemu dystrybutorowi na podstawie umowy po cenie, która wyniknie z przetargu. Koszty nadwyżki powstałej w wyniku zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych przekazuje się końcowemu konsumentowi energii elektrycznej w formie specjalnej ulgi.

ii) **Systemy cen stałych**, funkcjonujące aktualnie w kilku krajach UE, a zwłaszcza w Niemczech i Hiszpanii, charakteryzują się specyficzną ceną ustalaną na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, którą spółki elektroenergetyczne, zazwyczaj dystrybutorzy, muszą zapłacić krajowym producentom energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W takich systemach, z zasady, nie ma ustalanego w Państwach Członkowskich kontyngentu, czy maksymalnego limitu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Jednakże, taki limit lub kontyngent zostaje ustalony pośrednio, poprzez poziom, na którym zostaje ustalona cena energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Odmianą systemu stałej ceny jest mechanizm stałej premii, według którego rząd ustala stałą premię, lub premię związaną z ochroną środowiska, którą wypłaca się producentom energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powyżej ceny normalnej lub ceny dostawy energii elektrycznej. W przypadkach, w których ceny stałe wiążą się z rynkową ceną energii elektrycznej, w rzeczywistości występuje pewna różnica pomiędzy systemem ceny stałej i systemem stałej premii. Stałe ceny lub stałe premie mogą być przez rząd korygowane w celu odzwierciedlenia obniżki kosztów produkcji.

Wyżej opisane systemy, a zwłaszcza systemy ceny stałej, odnoszą ogólnie wielki sukces prowadząc do znacznego wzrostu udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej we Wspólnocie. Należy kontynuować funkcjonowanie tych systemów i wzmacniać je w granicach ustalonych przez Traktat WE, a zwłaszcza przez jego Artykuły 87 i 88, w celu realizowania celów krajowych, które Państwa Członkowskie będą zobligowane ustalać w ślad za niniejszą Dyrektywą dopóty, dopóki ceny energii elektrycznej nie będą w pełni odzwierciedlały całkowitych, społecznych i

środowiskowych kosztów i korzyści z korzystania ze źródeł energii. Powstaje jednak pytanie, jak te programy powinny być dostosowane do tych nowych ramowych warunków wewnętrznego rynku energii elektrycznej. W gruncie rzeczy, pożądanym byłoby, aby rynek energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych mógł, przy dotowanych cenach, docelowo korzystać z dobrodziejstw rozwijającego się rynku wewnętrznego, co w kategoriach praktyki oznaczałoby zapewnienie szerokiego *handlu* i rozległej *konkurencji* pomiędzy równoważnymi dostawcami energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W istocie, zarówno handel jak i konkurencyjność pomogłyby we wzroście udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych we WE w ten sposób, że obniżyłyby koszty i doprowadziłyby do pełnej eksploatacji potencjału rozwoju odnawialnych źródeł energii we WE, często przecież zależącego od warunków geograficznych.

Jednakże, w chwili obecnej, nie ma możliwości zapewnienia we Wspólnocie szerokiego handlu i konkurencji na rynku energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o dotowanych cenach. W gruncie rzeczy, w ramach wszystkich istniejących systemów dotowania cen, pomoc ta jest przyznawana wyłącznie tam, gdzie produkcję sprzedają krajowi wytwórcy energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynku krajowym.

Te charakterystykę istniejących systemów można by zmienić poprzez wprowadzenie struktury stopniowego przechodzenia od programów czysto narodowych do programów umożliwiających udział wszystkim producentom działającym we WE. Stopniowo doprowadziłoby to do ogólnowspólnotowego rynku energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ramach wewnętrznego rynku energii elektrycznej. Istnieją zasadniczo dwie drogi do osiągnięcia tego celu:

W ramach pierwszego podejścia, Państwa Członkowskie nadal prowadziłyby swoje krajowe programy pomocy, pod warunkiem, że byłyby one spójne z zasadami świadczenia pomocy przez dane Państwo, ale odrzuciłyby selektywność na gruncie narodowym i pozwoliłyby uczestniczyć producentom zagranicznym, jak również, handlować i konkurować im w sektorze energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Zaletą tego podejścia jest utrzymanie zasady nienaruszalności programów krajowych, wraz z utrzymaniem zasady podległości, przy jednoczesnym otwarciu tych programów dla producentów zagranicznych. Jednakże, jego wadą jest to, że współistnienie różnych systemów nawet jeśli byłyby otwarte dla producentów zagranicznych, może doprowadzić do zniekształceń rynku, np., gdy wszyscy producenci energii elektrycznej ze źródeł usiłowałiby skorzystać z danego, krajowego systemu, który oferuje najlepsze warunki, np. w kategoriach płaconych cen.

Inną możliwością byłoby zastąpienie programów krajowych systemem promocyjnym, który działałby na szczeblu Wspólnoty jako system zharmonizowany, tzn. jako jednolity system funkcjonujący w całej Wspólnocie. Pozwoliłoby to uniknąć wyżej opisanych niedostatków wynikających ze współistnienia systemów krajowych. Jednakże, przy aktualnym, względnie ograniczonym doświadczeniu z różnymi mechanizmami dotowania cen na szczeblu krajowym, zwłaszcza w odniesieniu do innowacyjnego systemu „zielonych świadectw”, trudno byłoby zdecydować o właściwym projekcie takiego mechanizmu. W gruncie rzeczy, w oparciu o istniejące przesłanki, obecnie nie jest właściwe przesądzenie o tym, że któryś z istniejących modeli mógłby stanowić wyłączną podstawę wewnętrznego rynku dla energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W świetle tych rozważań oraz mając na względzie liczne uwagi otrzymane w zakresie przedmiotowego zagadnienia, Komisja doszła do przekonania o niecelowości włączenia na obecnym etapie do Dyrektywy reguł dla systemów dotowania cen. Zaletą tego podejścia jest zapewnienie szerszych ram czasowych dla przygotowania struktury wspólnotowej, w oparciu o doświadczenie zebrane w najbliższej przyszłości na szczeblu krajowym, a poza tym wydaje się ono zasadnym dopóty, dopóki udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, korzystającej z krajowego dotowania cen we Wspólnocie, pozostaje jeszcze względnie niewielki.

Jednakże, w perspektywie średnioterminowej trzeba będzie dostosować programy dotowania cen hurtowych do zasad rynku wewnętrznego, przede wszystkim w celu

ułatwienia dalszego rozwoju energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych poprzez zwiększenie możliwości handlu i konkurencji, a także w celu uniknięcia ewentualnych konfliktów z prawem WE wraz ze wzrostem udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych .

Rozważając takie dostosowanie, należy uwzględniać nie tylko programy dotowania cen hurtowych, lecz wszystkie istniejące formy dotacji w celu uzyskania pełnego obrazu oraz zapewnienia spójności pomiędzy różnorodnymi formami pomocy. Ponadto, mając na względzie utworzenie pola gry na odpowiednim poziomie w ramach wewnętrznego rynku energii elektrycznej, potrzebne będzie również dokonanie oceny istniejących programów pomocy wspierających konwencjonalne źródła energii elektrycznej oraz zbadanie wpływu tych ostatnich na rynek energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Dlatego, Dyrektywa ustanawia obowiązek monitorowania przez Komisję zastosowań programów pomocy istniejących w Państwach Członkowskich, a także nie później niż pięć lat od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy, wymaga przedstawienia raportu w dziedzinie doświadczeń zebranych na polu zastosowania różnych krajowych programów pomocy w Państwach Członkowskich. Jeżeli w świetle wniosków tego raportu wyniknie taka potrzeba, Komisja przedstawi propozycję wspólnotowej struktury w odniesieniu do programów pomocy na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W celu zapewnienia pewnej perspektywy rozwojowej już na obecnym etapie, Dyrektywa określa zasady, na podstawie których taka przyszła propozycja zostałaby zaprojektowana, mianowicie:

- zgodność z zasadami międzynarodowego rynku energii elektrycznej;
- rozważenie charakterystyk różnych technologii;
- skuteczność i prostota;
- włączenie w to dostatecznych reżimów przejściowych w celu utrzymania zaufania inwestorów i uniknięcia zbędnych kosztów.

Należy zauważyć, że podejście to nie oznacza, że dopóki nie zostanie zbudowana przyszła struktura wspólnotowa, dopóty do programów pomocy nie zostaną zastosowane

żadne reguły Wspólnoty. Komisja ocenia ich spójność z regułami pomocy państwowej w oparciu o „Wytyczne Wspólnoty w zakresie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska”. Komisja przedstawiła ostatnio projekt zmienionej wersji tych wytycznych. Owe poprawione wytyczne ułatwią funkcjonowanie krajowych programów pomocy na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych poprzez zapewnienie jasnych i przychylnych reguł, zabezpieczając jednocześnie zgodność z określonymi w Traktacie regułami pomocy państwowej.

Komisja nalega, aby uczynić postęp w przyjmowaniu zaproponowanej przez nią Dyrektywy Rady z 1997 roku przebudowującej wspólnotową strukturę opodatkowania produktów energetycznych (COM(97) 30 final, z dnia 12.03.1997 r.). Celem tej propozycji jest ustanowienie nowej struktury Wspólnoty, która umożliwi przebudowę krajowych systemów podatkowych oraz lepszą realizację krajowych celów w dziedzinie, między innymi, polityki ochrony środowiska i energetyki, przy jednoczesnym respektowaniu kluczowego osiągnięcia Wspólnoty, którym jest jednolity rynek.

2.2. Gwarancje pochodzenia

Potrzebny jest mechanizm, który pozwoli zidentyfikować energię elektryczną pochodzącą ze źródeł odnawialnych w ramach wewnętrznego rynku ogółu energii elektrycznej. Doświadczenie zgromadzone na szczeblu krajowym pokazuje, że konsumenci są coraz bardziej zainteresowani zakupem czystej elektryczności, nawet jeśli jest ona aktualnie bardziej kosztowna niż energia uzyskiwana w sposób konwencjonalny. Również, zastosowanie motywowanych ekologicznie reżimów podatkowych w Państwach Członkowskich może wymagać zidentyfikowania pochodzenia importowanej energii elektrycznej w kategoriach wykorzystywanego pierwotnego źródła energii.

Na gruncie tego podłoża oraz w celu umożliwienia skutecznego handlu energią elektryczną ze źródeł odnawialnych, potrzebny jest taki system gwarancji pochodzenia,

który przyniesie kupującym pewność, że pozyskana energia elektryczna została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych. W przypadku braku takiego systemu, nie tylko trudno będzie potencjalnym importerom zidentyfikować producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, ale także może wyniknąć problem „wielokrotnej sprzedaży” tej samej energii elektrycznej wyprodukowanej ze źródeł odnawialnych. Z powodów wyłożonych w punkcie 2.5 sugeruje się włączyć do systemu atestacji również energię elektryczną wyprodukowaną przez duże elektrownie wodne o mocy powyżej 10 MW. O ile pod wieloma względami, najbardziej skutecznym podejściem do zagadnienia gwarancji pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych będzie jednolity system atestacyjny UE oraz mechanizmy kontroli i weryfikacji, proponuje się, aby przynajmniej narazie, każde Państwo Członkowskie było odpowiedzialne za wystawianie na swoim terytorium gwarancji producentom energii elektrycznej ze źródeł. Owe świadectwa gwarancyjne będą określać źródła, z których wytworzono energię elektryczną. Wespół z argumentami rozwiniętymi w punkcie 2.5, świadectwa obejmujące instalacje elektrowni wodnych będą określały czy jej moc wynosi powyżej, czy poniżej 10 MW. Świadectwa te będą wzajemnie uznawane przez Państwa Członkowskie. Komisja, po skonsultowaniu się z międzynarodowymi ekspertami, rozważy formę i sposoby, według których powinny postępować Państwa Członkowskie w zakresie zarówno wystawiania gwarancji jak i raportowania o wdrażaniu niniejszej Dyrektywy. Jeżeli będzie uważała za stosowne, Komisja zaproponuje dalsze środki dotyczące tego zagadnienia.

Należy jednak być świadomym, że w tej sprawie może kryć się szalbierstwo, któremu należy zapobiec *ab initio*. Gwarancje, o których mowa będą miały swoją wartość materialną i bez właściwych procedur kontrolnych będą podatne na defraudacje. W pozwoleniu na skuteczne wzajemne uznawanie świadectw ważne jest istnienie wzajemnego zaufania. W celu zachęcania doń i budowania go, projekt Dyrektywy proponuje aby: (i) Państwa Członkowskie były zobowiązane do wdrożenia odpowiednich mechanizmów zapewniających, że wystawianie gwarancji jest zarówno dokładne jak i wiarygodne; (ii) Państwa Członkowskie były zobowiązane do corocznego raportowania o środkach podjętych w celu zapewnienia, aby nie następowały

defraudacje; (iii) Komisja, na podstawie raportów krajowych opracowywała coroczny raport zbiorczy; oraz (iv) aby „Grupa *Follow-up*” (*kontynuacyjna*) składająca się z ekspertów krajowych, która została utworzona w kontekście Dyrektywy dotyczącej energii elektrycznej, przynajmniej raz w roku rozważyła całokształt doświadczenia zgromadzone w tej dziedzinie jak również wszelkie środki lub usprawnienia, które mogą być właściwe. Oprócz tego, Dyrektywa zawiera klauzulę stwierdzającą, że Komisja będzie regulować spory, tj. spory pomiędzy Państwami Członkowskimi w zakresie ważności takich gwarancji.

2.3. Procedury administracyjne i planistyczne (Artykuł 6)

Jedną z głównych barier na drodze ku dalszemu rozwojowi wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w UE są procedury administracyjne i planistyczne, przez które muszą przejść potencjalni producenci energii. Problem ten podnosi wiele reprezentatywnych organizacji odpowiedzialnych za operatorów elektrowni wiatrowych i producentów innych rodzajów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych .

Artykuły 4-6 Dyrektywy dotyczącej energii elektrycznej ustanawiają podstawowe reguły w tym względzie, stwierdzając zwłaszcza, że w przypadku postępowania zgodnie z procedurą udzielania uprawnień, reguły te muszą być obiektywne i nie dyskryminujące.

Jednakże, trzeba tu zauważyć, że reguły te, często opracowane jednakowo dla zarówno dużych przedsięwzięć wytwarzania energii elektrycznej jak i dla niewielkich projektów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, nakładają znaczne obciążenia na producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jeśli zważyć ich mniejszą skalę zarówno w kategoriach ogólnych jak i przeciętnej wielkości miejsca wytwarzania.

W tych okolicznościach oraz wobec potrzeby stymulowania możliwości dla wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w całej UE, znaczne korzyści mogłoby

przynieść przeprowadzenie harmonizacji w tej dziedzinie. Jednakże, w takim podejściu kryłyby się również pewne wady. Procedury planistyczne w istotny sposób zmieniają się od jednego Państwa Członkowskiego do drugiego i w całej Wspólnocie zależą od bardzo różnych struktur środowiskowych, demograficznych i federalnych.

W takich okolicznościach oraz z należyтым uwzględnieniem zasady podległości, proponuje się nie przyjmować żadnej specjalnej harmonizacji w tej dziedzinie.

Nie mniej jednak, potrzebne są starania, które będą prowadziły do postępów w tej sferze. Proponuje się zatem wymaganie od wszystkich Państw Członkowskich:

- i) przeprowadzenia przeglądów istniejących środków planistycznych i administracyjnych, którym podlegają producenci energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w celu określenia jakie działania są potrzebne, jeżeli takowe są potrzebne, które można by podjąć w celu zredukowania istniejących barier regulacyjnych utrudniających zwiększenie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, takie jak: (a) uruchomienie jednego zbiorczego punktu odbierania wniosków o uprawnienia; (b) zapewnienie koordynacji pomiędzy różnymi ciałami administracyjnymi działającymi w tym procesie oraz ustanowienie rozsądnych terminów; (c) utworzenie „szybkiej ścieżki” procedury planistycznej dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych; (d) tam gdzie to stosowne, wykorzystanie możliwości stworzenia mechanizmów, w ramach których nie wydanie przez właściwy organ w określonym terminie decyzji w sprawie wniosku o uprawnienia powoduje automatyczne nabycie tych uprawnień; (e) opracowanie specjalnych wytycznych planistycznych dla przedsięwzięć dotyczących energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych; (f) zidentyfikowanie, na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym takich miejsc, które są odpowiednie do tworzenia tam nowego potencjału wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych; i (g) wprowadzenie programów szkoleniowych dla personelu odpowiedzialnego za procedury udzielania uprawnień; oraz

- ii) opublikowanie raportu w tym przedmiocie, zawierającego wnioski wysnute odnośnie działań, które zostaną podjęte nie później niż dwa lata od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy. Na podstawie raportów złożonych przez Państwa Członkowskie, Komisja przedstawiłaby raport w zakresie doświadczeń Państw Członkowskich, uwypuklający najlepsze praktyki.

2.4. Zagadnienia przyłączy i wzmacniaczy ogólnopaństwowego systemu sieci energetycznej

Producenci energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych muszą mieć pewność, że mogą wprowadzać energię elektryczną do ogólnopaństwowego systemu sieci energetycznej. Jest to zagadnienie szczególnej wagi dla energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gdyż są to często przedsięwzięcia małe i dlatego są one ekonomicznie wrażliwe na zasilanie swoją własną energią elektryczną.

Dlatego, projekt Dyrektywy zawiera postanowienie, dzięki któremu Państwa Członkowskie podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby operatorzy systemów transmisyjnych i operatorzy systemów dystrybucyjnych udzielili na swoim terytorium priorytetu dostępowi do transmisji i dystrybucji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Ponadto, powinni zostać przyłączeni wytwórcy energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, którzy zamierzają wprowadzać energię elektryczną do sieci, co może wymagać kosztownych instalacji, zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych, które często są ulokowane w obszarach oddalonych od sieci. Koszty przyłączenia mogą zatem znacznie podwyższyć koszty inwestycyjne i hamować rozwój instalacji. Ma to miejsce zwłaszcza w związku z niewielką skalą wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych: koszty przyłączenia stanowią znacznie większą część całkowitej inwestycji miejscowej w przypadku instalacji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, niż w przypadku zakładu konwencjonalnego.

Ponadto, w miarę przyłączania nowych wytwórców, może być potrzebne wzmocnienie w sieci, tzn. zainstalowanie nowych lub ulepszonych linii elektroenergetycznych. Kwestia, kto powinien zapłacić za te inwestycje wzmacniające sieć może mieć ogólny ujemny wpływ na stopień poboru energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych .

Z drugiej strony, przyłączenie nowego wytwórcy może być korzystne dla samego systemu sieci; będąc przyłączonym w odpowiedniej części tego systemu, nowy wytwórca może wzmocnić sieć poprzez samo swoje istnienie i może w ten sposób rozciągnąć sieć lub wspomagać ją. W konsekwencji, planowane przez operatora wzmocnienia sieci staną się niepotrzebne lub mogą zostać odłożone na później.

W celu właściwego funkcjonowania, wewnętrzny rynek energii elektrycznej powinien zapewnić pole gry na odpowiednim poziomie dla zarówno istniejących jak i potencjalnych producentów energii elektrycznej. Wymaga to, aby opłaty nałożone na tych wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, którzy są związani z siecią, w właściwy sposób odzwierciedlały koszty i korzyści ekonomiczne dotyczące przyłączenia do sieci, w celu uniknięcia sytuacji, w której i koszty przyłączenia i koszty systemu sieci stają się niesprawiedliwe prohibicyjne.

Należy odnotować, że Dyrektywa dotycząca energii elektrycznej, w Artykule 7(2) stanowi, że Państwa Członkowskie muszą zapewnić opracowanie w sposób obiektywny i nie dyskryminujący oraz opublikowanie reguł technicznych i wymagań eksploatacyjnych dotyczących przyłączenia wytwórców do sieci transmisyjnej. Jednakże, nie istnieje porównywalne postanowienie, które dotyczyłoby systemów dystrybucyjnych.

Sugeruje się przyjęcie zasady ogólnej głoszącej, że, w celu ułatwienia rozwinięcia instalacji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, koszty przyłączenia wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powinny zostać pokryte przez operatora tej sieci. Jest jednak wątpliwe, czy takie podejście należy traktować jako właściwe. W

gruncie rzeczy, mogłoby ono doprowadzić do sytuacji, w której odległość do sieci byłaby dla potencjalnych inwestorów mało ważna. Takie podejście zachęcałoby zatem do budowy nie ekonomicznych instalacji. A przecież, w celu zapewnienia poprawnego rozwoju sektora odnawialnych źródeł energii w UE ważne jest, aby wszystkie istotne inwestycje zostały uwzględnione w pełni, łącznie z kosztami przyłączenia do sieci.

Nie wydaje się właściwym ustanawianie na szczeblu Unii Europejskiej obowiązujących reguł udziału w kosztach przyłączenia oraz w innych kosztach systemu sieci. Jednakże, należy zapewnić, aby na poziomie Państw Członkowskich reguły te były zgodne z pewnymi zasadami ogólnymi:

- należy zapewnić przejrzystość pełnych kosztów i korzyści związanych z przyłączeniem do sieci nowej instalacji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
- należy uwzględniać przyszłe koszty i korzyści dla systemu sieci, takie jak jej odłożenie lub przesunięcie jej wzmocnienia w czasie;
- powinny istnieć zasady przewidujące wypłatę rekompensat w przypadkach, gdy kolejne osoby przyłączające się do sieci korzystają z aktywów sieci (przyłączających lub wzmacniających) związanych z pierwszą osobą, która przyłączyła się do sieci i poniosła koszty.

Jeżeli chodzi o korzyści, jakie instalacje energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych mogą przynieść systemowi sieci w kategoriach uniknięcia strat systemowych, Państwa Członkowskie powinny zapewnić, aby korzyści te zostały w pełni odzwierciedlone we właściwych systemach taryfowych.

W myśl Artykułu 8(4), Państwa Członkowskie muszą rozważyć w raporcie, który ma być przygotowany odnośnie obniżenia barier regulacyjnych (Artykuł 7(2)), także środki które powinny zostać podjęte w celu ułatwienia energii elektrycznej wytwarzanej ze

źródeł odnawialnych dostępu do systemu sieci. Środki te powinny zawierać w sobie ewentualne wprowadzenie zliczania obukierunkowego.

2.5. Definicje zawarte w niniejszej propozycji (Artykuł 2)

Podstawowa definicja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, którą przyjęto dla potrzeb projektu niniejszej Dyrektywy stanowi, że jest to energia elektryczna wytwarzana z odnawialnych paliw innych niż paliwa kopalne, a zwłaszcza z „z wiatru, promieniowania słonecznego, energii geotermicznej, fal, przyptyków, instalacji elektrowni wodnych o mocy poniżej 10 MW i z biomasy”, przy czym biomasę definiuje się jako produkty z rolnictwa i leśnictwa, odpady z rolnictwa, leśnictwa i przemysłu produkcji żywności oraz nie przetworzone odpady drzewne i korkowe. Tak więc, zawarte w Dyrektywie zobowiązania dotyczące krajowych celów konsumpcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (Artykuł 3), wystawiania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (Artykuł 5), procedur administracyjnych (Artykuł 6) i zagadnień sieci przesyłowej (Artykuł 7), muszą zostać spełnione w odniesieniu do wszystkich wyżej wymienionych odnawialnych źródeł energii elektrycznej.

Począwszy od przyjęcia Białej Księgi w sprawie odnawialnych źródeł energii, Komisja niezmiennie prezentuje stanowisko, że odnawialnym źródłem energii jest również kategoria dużych elektrowni wodnych. Komisja stwierdziła też, iż duża elektrownia wodna jest ogólnie konkurencyjna i nie potrzebuje szczególnego wsparcia. Istnieją również mocne argumenty przemawiające za włączeniem dużych elektrowni wodnych, zarówno do zakresu celów krajowych (Artykuł 3), jak i do gwarancji pochodzenia (Artykuł 5):

12-procentowy cel orientacyjny Białej Księgi zawiera w sobie energię elektryczną produkowaną przez duże elektrownie wodne. Dlatego, spójnym z celem Białej Księgi będzie, aby cele odniesione do przyszłej konsumpcji energii elektrycznej ze źródeł

odnawialnych zostały ustanowione przez Państwa Członkowskie na poziomie krajowym w sposób, który obejmie również energię elektryczną z dużych elektrowni wodnych. Byłoby oczywiście możliwe matematyczne wycięcie dużych elektrowni wodnych z celu Białej Księgi, a także z wartości docelowych Państw Członkowskich, lecz doprowadziłoby to do związanego z tym obniżenia dobrze znanego celu 12-procentowego i dotyczących go celów krajowych i stałoby się powodem zamieszania.

Ponadto, tak długo jak Komisja traktuje duże elektrownie wodne jako odnawialne źródła energii, ich atestacja zapewni wartość dodaną konsumentom, którzy mogą widzieć swój prawnie uzasadniony interes w kwestii, czy energia elektryczna jest, czy nie jest produkowana ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza w kontekście programów zakupów dobrowolnych.

Jednakże, ponieważ duże elektrownie wodne są konkurencyjne z zasady, a wobec braku dowodu że jest inaczej, nie ma powodu, dla którego duże elektrownie wodne miałyby korzystać z przyszłego, zharmonizowanego ogólnoeuropejskiego systemu pomocy, np. z systemu zielonych świadectw. Artykuł (5) stanowi zatem, że świadectwa będą specyfikowały, w przypadku instalacji elektrowni wodnych, czy ich moc przekracza 10 MW. Umożliwi to wykluczenie dużych elektrowni wodnych z dostępu do zharmonizowanego systemu pomocy.

2.6. Przegląd postanowień niniejszej Dyrektywy (Artykuł 8)

Celem niniejszej Dyrektywy jest promocja znacznego wzrostu udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na całym obszarze Wspólnoty. Dlatego, należy ściśle monitorować ten rozwój, a w przypadku braku pozytywnych wyników, należy podejmować potrzebne działania. Z tych przyczyn, sugeruje się, aby Komisja opracowywała szczegółowe raporty dla Rady Europy i Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrażania niniejszej Dyrektywy, uwzględniając:

- postęp osiągnięty w myśl Dyrektywy 96/92/WE dotyczącej energii elektrycznej;
- postęp osiągnięty w realizacji zobowiązań dotyczących zmian klimatu;
- postęp osiągnięty w odzwierciedlaniu zewnętrznych kosztów energii elektrycznej produkowanej ze źródeł energii innych niż źródła odnawialne;
- wpływ programów wspierania i pomocy państwowej w odniesieniu do zarówno energii elektrycznej produkowanej ze źródeł odnawialnych jak i nie produkowanej ze źródeł odnawialnych; oraz
- raporty krajowe dotyczące krajowych celów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz sukcesu krajów w ich realizacji, patrz wymagania Artykułu 3.

Taki raport zostanie przedstawiony, jeśli zajdzie potrzeba, już dwa lata od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy, a w każdym innym przypadku zostanie przedstawiony nie później niż do dnia 31 grudnia 2004 roku. Raport końcowy zostanie wydany przez Komisję nie później niż do dnia 1 stycznia 2009 roku.

Raporty będą zawierać, jeśli stosowne, konkretne propozycje w zakresie przyszłego postępu w niniejszej dziedzinie.

3. GRUPY EKSPERCKIE

W myśl zasady podległości, wiele szczegółowych wdrożeń zostanie podjętych na szczeblu krajowym. Fundamentalne znaczenie dla rozwinięcia spójnych i skutecznych systemów wspierania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i handlu nią na szczeblu UE będą miały doświadczenia zdobyte przez różne Państwa Członkowskie oraz system klasyfikacji ocen uzyskanych przez nie wyników (*benchmarking*).

Ważności takiego podejścia już obecnie dowodzą doświadczenia z wdrażania Dyrektywy dotyczącej energii elektrycznej. Dlatego, proponuje się, aby do tego celu skorzystać z pracy „Grupy *Follow-up*”.

4. WPLYW DYREKTYWY NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Wprowadzenie zobowiązania obligującego Państwa Członkowskie do podejmowania pozytywnych działań na rzecz ustalenia celów krajowej konsumpcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz zidentyfikowania środków prowadzących do ich osiągnięcia da zapewne ważny bodziec rozwojowi sektora odnawialnych źródeł energii. Obecnie, spółki UE znajdują się pośród wiodących światowych firm rozwijających nowe technologie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, a wprzęgnięcie tego bodźca w dzieło podnoszenia poziomów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych pozwoli tym spółkom utrzymać, a nawet poprawić istniejącą płaszczyznę konkurencyjności. Inicjatywa ta będzie miała zwłaszcza znaczny wpływ na małe i średnie przedsiębiorstwa, ponieważ to one stanowią ważną część tego sektora.

Ponadto, postępujące wdrażanie jednolitego rynku na energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych będzie promowało wydajność kosztową. Przeprowadzenie przez Państwa Członkowskie przeglądu istniejącej struktury legislacyjnej i regulacyjnej w celu obniżenia barier regulacyjnych poprzez uproszczenie i przyspieszenie działania procedur administracyjnych związanych z procesem planistycznym wpłynie usprawniająco również na środowisko biznesu. Jest to szczególnie ważne dla małych i średnich przedsiębiorstw, które wielokrotnie nie dysponują doświadczeniem takim samym jak w przypadku dużych firm, które są doświadczone w postępowaniu z organami planistycznymi.

5. KONSULTACJE PRZEPROWADZONE W TOKU OPRACOWYWANIA PROPOZYCJI DYREKTYWY

Niniejsza propozycja idzie w ślad za Białą Księgą o odnawialnych źródłach energii oraz za pierwszym raportem w sprawie harmonizacji i opracowaniem roboczym zatytułowanym „Energia elektryczna ze źródeł odnawialnych, a wewnętrzny rynek energii elektrycznej”. Opracowania te szeroko dyskutowano wśród służb Komisji oraz agencji, zakładów przesyłowych, stowarzyszeń zawodowych i organizacji pozarządowych Państw Członkowskich. Komisja uczestniczy również w publicznym przesłuchaniu w Parlamencie Europejskim w sprawie „Dyrektywy dotyczącej dostępu do sieci dla energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych - porównanie systemów istniejących na obszarze Wspólnoty, ich funkcjonowanie w praktyce, ich kompatybilność oraz droga naprzód”. Oprócz tego, w sprawach szeregu kwestii ważnych dla proponowanej Dyrektywy konsultowano się z Komitetem Doradczym d/s Energetyki, który zrzesza przedstawicieli wytwórców energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i ze źródeł odnawialnych, a także ze związków zawodowych, organizacji konsumenckich i grup środowiskowych. Zwrócono się również do Państw Członkowskich o dostarczenie informacji o ich programach wsparcia. Informację tę opublikowano w dokumencie roboczym opracowanym przez personel Komisji, zatytułowanym „Wsparcie dla energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Państwach Członkowskich”.

Ponadto, konsultowano się z Państwami Członkowskimi w oparciu o dokument informacyjny w sprawach energetyki, który rozesłano dnia 2 grudnia 1999 roku, a w którym opisano kluczowe zagadnienia i opcje w odniesieniu do wspólnotowej struktury w zakresie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Miały również miejsce specjalne konsultacje z przemysłem dostaw energii elektrycznej i z organizacjami reprezentującymi przemysł odnawialnych źródeł energii w sprawie procedur administracyjnych i zagadnień wzmocnienia sieci przesyłowej.

6. WNIOSKI

Przyjęcie niniejszej Dyrektywy jest ważną częścią wspólnotowej strategii dalszego powiększania udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w UE i dlatego jest ono ważnym krokiem naprzód ku realizacji ustalonych i przyjętych w Kioto zobowiązań UE w zakresie zmian klimatu.

Jej wejście w życie właśnie teraz stworzy dynamikę wzrostu poziomów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w UE. Będzie to korzystne nie tylko dla obywateli i przemysłu, ale także zapewni poważny wzrost przemysłowi UE w sektorze zakładów i urządzeń odnawialnych źródeł energii, w którym UE już obecnie jest światowym liderem na rynkach eksportowych.

Taki rozwój powinien przynieść korzyści zarówno dla zatrudnienia jak i dla technologicznej i przemysłowej bazy w UE. Pozytywny wpływ na zatrudnienie potwierdzono w studium, które zrealizowano w latach 1998-1999, oceniającym korzyści wynikające z energii odnawialnych⁴ dla zatrudnienia i gospodarki w UE.

Niniejsza propozycja Dyrektywy nie spowoduje dodatkowych nakładów z budżetu Wspólnoty. Wydatki związane z wdrożeniem i monitorowaniem niniejszej propozycji Dyrektywy zostaną pokryte z wieloletniego programu promocji odnawialnych źródeł energii we Wspólnocie (ALTENER), który biegnie do roku 2002⁵.

---

⁴ Studium zostało sfinansowane przez Komisję Europejską w ramach programu ALTENER: Wpływ odnawialnych źródeł energii na zatrudnienie i wzrost gospodarczy (Umowa numer 4.1030/RES-E/97/009).

⁵ OJ L 79, z dnia 30.03.2000 r., str. 1.

Propozycja

DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY EUROPY

**w sprawie promocji elektryczności ze źródeł odnawialnych
na wewnętrznym rynku energii elektrycznej**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

Mając na względzie Traktat powołujący do życia Wspólnotę Europejską, a zwłaszcza o jego Artykuł 95,

Mając na względzie propozycję Komisji⁶,

Mając na względzie opinię Komitetu Społeczno-Ekonomicznego⁷,

Mając na względzie opinię Komitetu d/s Regionów⁸,

Działając zgodnie z procedurą ustanowioną w Artykule 251 Traktatu,

Ponieważ:

- 1) Potencjał eksploatacji odnawialnych źródeł energii nie jest obecnie wystarczająco wykorzystywany we Wspólnocie i dlatego istnieje potrzeba podjęcia środków w celu zapewnienia, aby potencjał ten był wykorzystywany lepiej w ramach wewnętrznego rynku energii elektrycznej.

---

⁶ OJ C

⁷ OJ C

⁸ OJ C

- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 96/92/WE z dnia 16 grudnia 1996 roku, dotycząca wspólnych reguł wewnętrznego rynku energii elektrycznej⁹, stanowi ważny krok w zorganizowaniu wewnętrznego rynku energii elektrycznej.
- 3) Artykuł 6 Traktatu wymaga zintegrowania wymagań ochrony środowiska z określaniem i wdrażaniem polityk i działań Wspólnoty.
- 4) Promocja energii elektrycznej produkowanej na bazie odnawialnych źródeł energii stanowi wysoki priorytet Wspólnoty, jak podaje Biała Księga o Odnawialnych Źródłach Energii (dalej „Biała Księga”)¹⁰, podyktowany względami bezpieczeństwa i zróżnicowania zaopatrzenia w energię, a także ze względów ochrony środowiska i spójności społeczno-gospodarczej. Poparła to Rada Europy w Rezolucji z dnia 8 czerwca 1998 roku w sprawie odnawialnych źródeł energii¹¹ i Parlament Europejski w swojej Rezolucji w sprawie Białej Księgi¹².
- 5) W szczególności, Rada Europy, w Rezolucji z dnia 8 czerwca 1998 roku, poparła cel 12% krajowego zużycia brutto, obejmującego energię elektryczną, energię ciepłą i paliwa biologiczne z odnawialnych źródeł energii we Wspólnocie jako całości do roku 2010, jak proponuje Biała Księga oraz wezwała do wzmożenia wysiłków na szczeblu Wspólnoty jak również w Państwach Członkowskich, mając na względzie potrzebę odzwierciedlenia różnych warunków krajowych.
- 6) Orientacyjny cel 12% został przełożony w Białej Księdze na specyficzny udział zużycia energii elektrycznej wyprodukowanej na bazie odnawialnych źródeł energii. Uwzględniając wyjaśniony w niniejszej Dyrektywie, zaktualizowany scenariusz zużycia energii elektrycznej, ów 12% cel przekłada się w efekcie na

---

⁹ OJ L 27, z dnia 30.01.1997 r., str. 20.

¹⁰ COM(97) 599 final.

¹¹ OJ C 198, z dnia 24.06.1998 r., str. 1.

¹² A4-0207/98.

22,1% udziału energii elektrycznej wyprodukowanej na bazie odnawialnych źródeł energii.

- 7) Część zawartego w Białej Księdze Planu Działania dotyczy docelowej zharmonizowanej struktury na rzecz energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.
- 8) Zwiększenie zużycia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii stanowi istotną część pakietu środków, które są potrzebne w celu zgodności z Protokołem z Kioto oraz każdego pakietu politycznego ukierunkowanego na przyszłe zobowiązania. Wdrażając różne środki, należy mieć na uwadze skutki środowiskowe netto wynikające z różnych odnawialnych źródeł energii.
- 9) Zwiększenie zużycia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii jest potrzebne nie tylko w celu obniżenia emisji gazów cieplarnianych ale również w celu obniżenia innych szkodliwych emisji, takich jak emisje SO₂ i NO_x.
- 10) Rada Europy, w swoim stanowisku z dnia 11 maja 1999 roku¹³ i Parlament Europejski w Rezolucji z dnia 26 maja 1998 roku w sprawie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii¹⁴, zwracają się do Komisji o przedłożenie konkretnej propozycji wspólnotowej struktury na rzecz dostępu do energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii na rynku wewnętrznym. Ponadto, Parlament Europejski, w swojej Rezolucji z dnia 30 marca 2000 roku w sprawie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i wewnętrznego rynku energii elektrycznej¹⁵, podkreślił, że istotnymi dla wyników i osiągnięcia wartości docelowych Wspólnoty są obowiązkowe i ambitne wartości docelowe na szczeblu krajowym w zakresie odnawialnych źródeł energii.

---

¹³ 8013/99.

¹⁴ A4-0199/98.

¹⁵ A5-0078/2000.

- 11) Zgodnie z określonymi w Artykule 5 Traktatu zasadami podległości i proporcjonalności, na szczeblu Wspólnoty muszą zostać ustanowione ogólne zasady zapewniające strukturę i cele, lecz ich szczegółowe wdrożenie należy pozostawić Państwom Członkowskim, umożliwiając w ten sposób każdemu Państwu Członkowskiemu dokonanie wyboru takiego reżimu, który najbardziej odpowiada jego szczególnej sytuacji. Niniejsza Dyrektywa ogranicza się do minimum wymaganego na rzecz osiągnięcia tych celów i nie wychodzi poza to, co jest niezbędne do jego realizacji.
- 12) Energia elektryczna wytwarzana przez duże elektrownie wodne, będąc aktualnie najważniejszą postacią energii elektrycznej wytwarzanej na bazie odnawialnych źródeł energii, jest ogólnie konkurencyjna w stosunku do energii elektrycznej produkowanej ze źródeł konwencjonalnych i dlatego powinna zostać wykluczona z zakresu niniejszej Dyrektywy, z wyjątkiem postanowień dotyczących krajowych wartości docelowych i atestacji pochodzenia energii.
- 13) W celu zapewnienia, w kategoriach średnioterminowych, bardziej intensywnego wchodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii na rynek, należy wymagać od Państw Członkowskich ustanowienia krajowych wartości docelowych dla zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jak również szczegółowych planów osiągnięcia tych wartości docelowych.
- 14) Istnieje potrzeba, aby krajowe wartości docelowe, były, indywidualnie i zbiorczo, spójne z celami podwojenia do roku 2010 udziału odnawialnych źródeł energii w krajowym zużyciu energii brutto we Wspólnocie, jak określa Biała Księga, a także z przyjętymi przez Wspólnotę w Kioto zobowiązaniami dotyczącymi zmian klimatu i z wszelkimi innymi zobowiązaniami podjętymi w tym kontekście. Należy ustanowić strukturę określania tych krajowych wartości docelowych, która będzie posadowiona na dobrze uzasadnionych i przejrzystych metodologiach.

- 15) Komisja powinna ocenić docelowe wartości krajowe i polityki Państw Członkowskich, a w szczególności ich zgodność z Białą Księgą i przyjętymi w Kioto zobowiązaniami dotyczącymi zmian klimatu oraz powinna, w miarę potrzeb, przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europy propozycje w zakresie indywidualnych i obowiązujących krajowych wartości docelowych z perspektywą osiągnięcia takiej zgodności.
- 16) Zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii we Wspólnocie powinny pomóc powiększone możliwości handlu i konkurencji, drogą obniżenia kosztów i ułatwienia pełnego wykorzystania potencjału rozwoju odnawialnych źródeł energii we Wspólnocie, które zależy, między innymi, od warunków geograficznych.
- 17) W celu ułatwienia handlu energią elektryczną z odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenia przejrzystości na rzecz dokonywania przez konsumentów wyboru pomiędzy energią elektryczną produkowaną konwencjonalnie, a energią elektryczną ze źródeł odnawialnych, potrzebna jest atestacja gwarancji pochodzenia tego rodzaju energii elektrycznej. Ważne jest, aby takimi gwarancjami pochodzenia zostały objęte wszystkie postacie energii elektrycznej wytworzonej ze źródeł odnawialnych. W związku z tym, postanowienia dotyczące gwarancji pochodzenia powinny stosować się również do dużych elektrowni wodnych.
- 18) Społeczne poparcie dla energii elektrycznej wytwarzanej na bazie odnawialnych źródeł energii opiera się o założenie, że w kategoriach długoterminowych, może ona konkurować z energią elektryczną wytwarzaną w sposób konwencjonalny. Poparcie takie będzie potrzebne na rzecz osiągnięcia celów Wspólnoty w odniesieniu do powiększania jej członkostwa, a zwłaszcza dopóty, dopóki ceny energii elektrycznej na rynku wewnętrznym nie będą odzwierciedlać wszystkich społecznych i środowiskowych kosztów i korzyści użytkowanych źródeł energii. Dlatego, potrzebę społecznego poparcia na rzecz odnawialnych źródeł energii

uznaje się w Wytycznych Wspólnoty w/s pomocy państwa w dziedzinie ochrony środowiska¹⁶. Jednakże, do takiego poparcia społecznego będą nadal stosować się Reguły Traktatu, a w szczególności jego Artykuły 87 i 88.

- 19) Państwa Członkowskie dysponują na szczeblu krajowym różnymi mechanizmami pomocy na rzecz odnawialnych źródeł energii, takimi jak pomoc inwestycyjna, wyłączenia spod podatków lub obniżenia podatkowe, zwrot podatków oraz programy dotowania cen hurtowych.
- 20) Obecnie, jest jeszcze zbyt wcześnie na to, aby przesądzać o ogólnowspólnotowej strukturze na rzecz programów pomocy z powodu zarówno ograniczonego doświadczenia w zakresie programów krajowych jak i względnie niskiego udziału we Wspólnocie dotowanej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
- 21) Jednakże, istnieje potrzeba dostosowania, w terminie średniookresowym, programów pomocy do zasad rozwijającego się wewnętrznego rynku energii elektrycznej. Celowe jest zatem, aby Komisja monitorowała tę sytuację i przedstawiła raport obejmujący doświadczenie zgromadzone w zakresie stosowania programów krajowych. Jeżeli w świetle wniosków tego raportu wyniknie taka potrzeba, Komisja powinna przedłożyć propozycję wspólnotowej struktury w zakresie programów pomocy na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Propozycja ta powinna być spójna z zasadami wewnętrznego rynku energii elektrycznej, powinna uwzględniać charakterystyki różnych technologii oraz być skuteczna i prosta, a także zawierać reżimy przejściowe wystarczające do utrzymania zaufania inwestorów i uniknięcia zbędnych kosztów.
- 22) W działaniach na rzecz rozwoju rynku energii odnawialnej istnieje potrzeba uwzględniania jego pozytywnego wpływu na zatrudnienie i spójność społeczną.

---

¹⁶ OJ C 72, z dnia 10.03.1994 r., str. 3.

- 23) Zintensyfikowanie wchodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynek pozwoli powiększyć korzyści dostępne w wyniku wzrostu skali jej produkcji, obniżając w ten sposób koszty.
- 24) W produkcji energii elektrycznej na bazie odnawialnych źródeł energii ważną rolę pełnią przedsiębiorstwa małe i średnie oraz niezależni producenci energii elektrycznej. Ich dostęp do rynku energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych należy popierać zwiększając tym samym możliwości zatrudnienia firmom w tym sektorze.
- 25) Należy uwzględniać, zwłaszcza w trakcie dokonywania przeglądów procedur uzyskiwania pozwoleń na budowę zakładów wytwarzających energię elektryczną na bazie źródeł odnawialnych, specyficzną strukturę sektora energii odnawialnej, która obejmuje wiele przedsiębiorstw małych i średnich.
- 26) Koszty przyłączania nowych producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powinny być przejrzyste i nie dyskryminujące, a szczególną uwagę należy zwrócić na korzyści wnoszone do sieci przez lokujących się w niej wytwórców,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Rozdział I

Zakres przedmiotowy i definicje

Artykuł 1

Celem niniejszej Dyrektywy jest utworzenie powszechnej struktury na rzecz promowania wzrostu udziału źródeł energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej na wewnętrznym rynku energii elektrycznej.

Artykuł 2

Dla potrzeb niniejszej Dyrektywy stosują się definicje z Dyrektywy 96/92/WE.

Stosują się również następujące definicje:

- 1) „odnawialne źródła energii” znaczy źródła odnawialne, inne niż paliwa kopalne (energia wiatru, promieniowania słonecznego, geotermiczna, fal, przyływów, instalacji elektrowni wodnych o mocy poniżej 10 MW i z biomasy, która znaczy produkty z rolnictwa i leśnictwa, odpady z rolnictwa, leśnictwa i przemysłu produkcji żywności oraz nie przetworzone odpady drzewne i korkowe);
- 2) „energia elektryczna z odnawialnych źródeł energii” znaczy energia wytwarzana przez zakłady korzystające tylko z odnawialnych źródeł energii, w tym część energii elektrycznej wyprodukowana na bazie źródeł odnawialnych w zakładach hybrydowych stosujących konwencjonalne źródła energii, w szczególności dla potrzeb spiętrzania wody;
- 3) „program pomocy” znaczy mechanizm, zgodnie z którym wytwórca energii elektrycznej, otrzymuje na podstawie przepisów państwowych, bezpośrednio lub pośrednio, pomoc publiczną, w tym zwłaszcza, dotację do ceny hurtowej, płaconą jako dodatek do każdej dostarczonej i sprzedanej kilowatogodziny (np. w systemy kontyngentowe, przetargi zielonych świadectw, dotowane ceny stałe i programy stałych premii), pomoc inwestycyjną i korzysta z ulg podatkowych;

- 4) „zużycie energii elektrycznej” znaczy krajowa produkcja energii elektrycznej, plus wielkość importu, minus eksport (zużycie brutto).

Rozdział II

Krajowe cele zużycia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii

Artykuł 3

1. Państwa Członkowskie podejmą niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby zużycie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii rozwijało się zgodnie z ustanowionymi celami, o których mowa w paragrafie 2. W zastosowaniu niniejszego Artykułu, instalacje elektrowni wodnych o mocy powyżej 10 MW traktuje się jako odnawialne źródła energii.
2. Nie później niż jeden rok od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy i następnie co pięć lat, Państwa Członkowskie przyjmą i opublikują raport ustalający krajowe wartości docelowe zużycia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Takie wartości docelowe będą tożsame z krajowym celem dla przyszłych poziomów zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wyrażonym w zużytych kilowatogodzinach lub jako procent zużycia energii elektrycznej, w każdym roku, na 10 kolejnych lat. Będą one zgodne z określonym w Białej Księdze o Odnawialnych Źródłach Energii celem 12% krajowego zużycia energii elektrycznej brutto do roku 2010, a zwłaszcza z 22,1% udziałem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej we Wspólnocie do roku 2010, o którym mowa w Aneksie do niniejszej Dyrektywy. Będą one dalej zgodne z wszelkimi krajowymi zobowiązaniami przyjętymi w kontekście zobowiązań dotyczących zmian klimatu powziętych przez Wspólnotę w Kioto i później. Raport określi również środki podjęte i planowane do podjęcia na szczeblu krajowym w aspekcie osiągnięcia tych celów.

Każdego roku, Państwa Członkowskie opublikują raport, który będzie zawierał analizę realizacji krajowych wartości docelowych za rok poprzedni i będzie określał zakres w jakim podjęte środki są spójne z krajowymi zobowiązaniami dotyczącymi zmian klimatu.

3. Każdego roku, Komisja, na podstawie raportów Państw Członkowskich, o których mowa w paragrafie 2, oceni zakres w jakim krajowe wartości docelowe, indywidualnie i zbiorczo, są spójne z ustanowionymi celami, o których mowa w paragrafie 2 oraz opublikuje swoje wnioski w raporcie.
4. W przypadku, gdy raport, o którym mowa w paragrafie 3 stwierdza, że krajowe wartości docelowe nie są spójne z ustanowionymi celami, o których mowa w paragrafie 2, Komisja przedstawi propozycje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europy dotyczące indywidualnych i obowiązujących wartości docelowych.

Rozdział III

Dostęp energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do wewnętrznego rynku energii elektrycznej

Artykuł 4

Programy pomocy

Komisja będzie monitorować zastosowanie programów pomocy w Państwach Członkowskich i nie później niż pięć lat od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy, przedstawi raport dotyczący doświadczeń zgromadzonych w zakresie tego zastosowania oraz współistnienia różnych programów pomocy w Państwach Członkowskich. W świetle wniosków tego raportu, Komisja, w miarę potrzeby, przedstawi propozycję

wspólnotowej struktury obejmującej programy pomocy w dziedzinie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Propozycja ta:

- a) będzie zgodna z zasadami wewnętrznego rynku energii elektrycznej;
- b) uwzględni charakterystyki różnych technologii odnawialnych źródeł energii;
- c) będzie skuteczna i prosta;
- d) będzie zawierała reżimy przejściowe wystarczające do utrzymania zaufania inwestorów.

Do programów pomocy stosują się reguły Traktatu, a w szczególności jego Artykuły 87 i 88.

Artykuł 5

Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

1. Państwa Członkowskie, w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy, zapewnią gwarancje pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej na bazie źródeł odnawialnych, jako tożsamej ze znaczeniem określonym w niniejszej Dyrektywie, według nie dyskryminujących kryteriów ustanowionych w każdym z Państw Członkowskich. W tym celu wystawią one świadectwa pochodzenia tej energii. W zastosowaniu niniejszego Artykułu, instalacje elektrowni wodnych o mocy powyżej 10 MW traktuje się jako odnawialne źródła energii. Świadectwa pochodzenia będą specyfikować źródło energii z którego została wytworzona energia elektryczna, a w przypadku instalacji elektrowni wodnych stwierdzą, czy ich moc jest wyższa, czy niższa od 10 MW.
2. Atestacja gwarancyjna będzie służyła producentom energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii do wykazania, że energia elektryczna którą sprzedają jest energią pochodzącą z odnawialnych źródeł energii w rozumieniu niniejszej Dyrektywy. W tym celu, świadectwa pochodzenia będą wzajemnie uznawane

przez Państwa Członkowskie. Każda odmowa uznania świadectw, w szczególności z przyczyn dotyczących zapobiegania defraudacji, musi opierać się o obiektywne, przejrzyste i nie dyskryminujące kryteria. Wszelkie spory będą rozstrzygane przez Komisję.

3. Państwa Członkowskie wyznaczą kompetentny organ, niezależny od działalności wytwórczej i dystrybucyjnej, który wystawi takie świadectwa gwarancyjne w ciągu jednego roku następującego po wejściu w życie niniejszej Dyrektywy.
4. Państwa Członkowskie wdrożą odpowiednie mechanizmy w celu zapewnienia, aby atestacja była zarówno dokładna jak i wiarygodna oraz w raporcie, o którym mowa w drugim podparagrafie Artykułu 3(2), przedstawią środki podjęte w celu zapewnienia wiarygodności systemu atestacji.
5. Po konsultacjach z ekspertami krajowymi, Komisja, w raporcie, o którym mowa w Artykule 8, rozważy formy i sposoby, według których powinny postępować Państwa Członkowskie w procesie atestacji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Jeśli zajdzie potrzeba, Komisja zaproponuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europy przyjęcie powszechnych reguł w tym zakresie.

Rozdział IV

Procedury administracyjne

Artykuł 6

1. Państwa Członkowskie dokonają przeglądu istniejącej struktury legislacyjnej i regulacyjnej w odniesieniu do procedur wydawania uprawnień dotyczących instalowania zakładów wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, mając na uwadze uproszczenie i przyspieszenie procedur na

właściwym szczeblu administracyjnym oraz zapewnić, aby reguły te były obiektywne, przejrzyste i nie dyskryminujące, a także w pełni uwzględnić one szczegółowe dane dotyczące różnych technologii w zakresie odnawialnych źródeł energii.

2. Nie później niż dwa lata od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy, Państwa Członkowskie opublikują raport w sprawie przeglądu, o którym mowa w paragrafie 1, ustalającego działania, które muszą zostać podjęte w celu zredukowania barier regulacyjnych i innych barier utrudniających wzrost produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Raport ten obejmie w szczególności następujące zagadnienia:
  - a) koordynacja pomiędzy różnymi organami administracyjnymi realizującymi procedurę wydawania uprawnień dla zakładów wytwórczych produkujących energię elektryczną ze źródeł odnawialnych;
  - b) rozsądne terminy realizacji wniosków o uprawnienia;
  - c) ustanowienie szybkiej ścieżki procedury planistycznej dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
  - d) tam gdzie to stosowne, możliwości stworzenia mechanizmów, w ramach których brak odpowiedzi właściwych organów w określonym terminie na wniosek o uprawnienia powoduje automatyczne nabycie tych uprawnień;
  - e) ustanowienie jednego zbiorczego punktu odbierania, na właściwym szczeblu administracyjnym, wniosków o uprawnienia na instalowanie zakładów wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych;

- f) zidentyfikowanie, na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym takich miejsc, które są odpowiednie do stworzenia tam nowego potencjału wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
  - g) specjalne wytyczne planistyczne w zakresie przedsięwzięć dotyczących energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
  - h) wyznaczenie organu (ciała publicznego lub prywatnego), który będzie pełnił funkcję mediatora w sporach pomiędzy organami odpowiedzialnymi za udzielanie uprawnień, a wnioskodawcami takich uprawnień;
  - i) wprowadzenie wszechstronnych programów szkoleniowych i informacyjnych w zakresie technologii korzystania z odnawialnych źródeł energii, przeznaczonych dla personelu odpowiedzialnego za procedury udzielania uprawnień;
3. Komisja, w raporcie, o którym mowa w Artykule 8 oraz na podstawie raportów Państw Członkowskich, o których mowa w paragrafie 2 niniejszego Artykułu, oceni najlepszą praktykę w zakresie usuwania barier regulacyjnych i innych barier, mając na względzie promowanie wchodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii na rynek.

Rozdział V

Zagadnienia ogólnopaństwowego systemu sieci energetycznej

Artykuł 7

1. Państwa Członkowskie podejmą niezbędne środki w celu zapewnienia, aby operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych nadali

energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na swoim terytorium priorytet dostępu do jej transmisji i dystrybucji.

2. Państwa Członkowskie będą wymagać od operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych ustalenia i opublikowania standardowych zasad dotyczących ponoszenia kosztów dostosowania technicznego, takiego jak przyłącza do sieci i wzmocnienia w sieci, które są potrzebne w celu włączenia do sieci wzajemnie sprzężonej nowego wytwórcy dostarczającego energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii.

Reguły te będą opierać się o obiektywne, przejrzyste i nie dyskryminujące kryteria, z uwzględnieniem zwłaszcza wszystkich przyszłych kosztów i korzyści dla danego systemu generowanych przez instalacje wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych.

3. Od operatorów systemów przesyłowych i systemów dystrybucyjnych wymaga się dostarczenia nowemu wytwórcy, który zamierza ubiegać się o przyłączenie do sieci, wszechstronnych i szczegółowych szacunków kosztów związanych z przyłączeniem.
4. Państwa Członkowskie będą wymagać od operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych ustalenia i opublikowania standardowych zasad dotyczących podziału kosztów instalacji systemowych, takich jak przyłącza i wzmacniacze sieci energetycznej, pomiędzy wszystkich wytwórców, którzy z nich korzystają.

Podział ten zostanie wdrożony poprzez odpowiedni mechanizm rekompensat i będzie opierał się o obiektywne, przejrzyste i nie dyskryminujące kryteria, z uwzględnieniem korzyści, jakie odnoszą z tych przyłączy zarówno początkowo jak i później przyłączeni wytwórcy, a także operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych.

5. Państwa Członkowskie rozważą w raporcie, o którym mowa w Artykule 6(2), również środki, które powinny zostać podjęte w celu ułatwienia dostępu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do ogólnopaństwowego systemu sieci energetycznej. W szczególności, w raporcie tym zostanie zbadana potrzeba wprowadzenia zliczania obukierunkowego.

Rozdział VI

Postanowienia końcowe

Artykuł 8

Komisja, w miarę potrzeb, dwa lata od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy i w żadnym razie nie później niż dnia 31 grudnia 2004 roku, uwzględnwszy, między innymi, postęp osiągnięty we Wspólnocie do dnia 1 stycznia 2004 roku w realizacji Dyrektywy 96/92/WE, jak również postęp osiągnięty w wypełnianiu zobowiązań dotyczących zmian klimatu, a także raporty opracowane przez Państwa Członkowskie w myśl Artykułu 3(2) i Artykułu 6(2), przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europy raport przejściowy w sprawie wdrażania niniejszej Dyrektywy.

Raport końcowy zostanie opracowany przez Komisję nie później niż do dnia 1 stycznia 2009 roku.

Raporty te rozważą postęp osiągnięty w odzwierciedlaniu zewnętrznych kosztów energii elektrycznej nie wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz wpływ pomocy państwa udzielonej na rzecz energii elektrycznej nie wytworzonej ze źródeł odnawialnych.

Raport końcowy uwzględni w szczególności możliwość realizacji przez Państwa Członkowskie celów ustanowionych w ramach Artykułu 3 oraz istnienie dyskryminacji pomiędzy różnymi źródłami energii.

W miarę potrzeby, Komisja przedstawi wraz z raportami także dalsze propozycje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europy.

Artykuł 9

Państwa Członkowskie wprowadzą w życie ustawy, regulacje i przepisy wykonawcze potrzebne w celu osiągnięcia zgodności z niniejszą Dyrektywą nie później niż do dnia 31 maja 2001 roku. Następnie, poinformują o tym Komisję.

Przyjmując powyższe środki prawne, Państwa Członkowskie odniosą się w nich do niniejszej Dyrektywy, lub dołączą do tych środków odpowiednie odniesienie przy ich urzędowej publikacji. Sposób tego odniesienia pozostawia się do uznania Państw Członkowskich.

Artykuł 10

Niniejsza Dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Artykuł 11

Niniejsza Dyrektywa jest adresowana do Państw Członkowskich.

Podpisano w Brukseli,

Za Parlament Europejski

Za Radę Europy

(-) Przewodniczący

(-) Przewodniczący

ANEKS

Orientacyjne wartości docelowe dla Państw Członkowskich

W niniejszym Aneksie podano krajowe wartości docelowe energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, o których mowa w Artykule 3(2) oraz przedstawiono metodologię wyznaczenia tych wartości.

1. Podstawa analityczna

Do analizy i obliczeń danych liczbowych przedstawionych w tabeli działu 3 zastosowano następujące elementy:

- Zaktualizowaną wersję Scenariusza Najlepszych Praktyk ze studium TERES II¹⁷ uwzględniającą najnowsze zdobycze wiedzy w zakresie odnawialnych źródeł energii.
- Oficjalne dane EUROSTATU z 1997 roku dotyczące energii ze źródeł odnawialnych w poszczególnych Państwach Członkowskich.
- Zużycie energii elektrycznej brutto w poszczególnych Państwach Członkowskich zaczerpnięte ze scenariusza bazowego przedstawionego w opracowaniu „Energetyka w Europie - Przegląd Energetyczny Unii Europejskiej do roku 2020” opublikowanym w listopadzie 1999 roku¹⁸.

---

¹⁷ *TERES II - The European Renewable Energy Study* (Europejskie Studium Energii Odnawialnej), Komisja Europejska, 1997, . Poprzez różne scenariusze, TERES II analizuje stopień działań politycznych potrzebnych do spełnienia celów Wspólnoty w zakresie rozwoju energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. TERES II opracowano dla Komisji Europejskiej w ramach programu ALTENER i wykorzystano jako główną podstawę analityczną do opracowania projektu Białej Księgi.

¹⁸ *Energy in Europe - European Union Energy Outlook to 2020*, wydanie specjalne, listopad 1999, Komisja Europejska - wspólny projekt analityczny.

- Jako ważny wsad do analizy zastosowano plany działania, strategie, Białe Księgi itp. publikacje Państw Członkowskich oraz różnorodne studia sektorowe i ostatnie raporty analizujące trendy energii odnawialnej.

2. Metodologia

Metodologia obliczenia orientacyjnych wartości docelowych energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych dla Państw Członkowskich opiera się o zasadę, że cele te zbiorczo powinny być zgodne z celem zawartym w Białej Księdze, którym jest podwojenie do roku 2010 wkładu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do 12% ogólnokrajowego zużycia energii brutto oraz że należy to osiągnąć wspólnymi siłami, w oparciu o potencjały technologiczne i gospodarcze każdego z Państw Członkowskich.

W Białej Księdze, ów 12-procentowy udział ogółu odnawialnych źródeł energii w ogólnokrajowym zużyciu energii brutto przekłada się na specyficzny udział zużycia energii elektrycznej wyprodukowanej z odnawialnych źródeł energii. Innymi słowy, Biała Księga zawiera projekcje rozwoju produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, która jest potrzebna do osiągnięcia ogólnego celu 12%. Wyniki tych projekcji wymagają podwojenia produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych z 337 TWh (14,3%) w 1995 roku do 675 TWh (23,5%) w roku 2010. Projekcji tych użyto jako punktu wyjścia do niniejszej analizy.

Ze zbadania istniejących wartości docelowych Państw Członkowskich wynika, iż nie są one wystarczająco ambitne na to, by osiągnąć zbiorczo ten przewidziany w Białej Księdze ogólny cel 12-procentowy lub określony ilościowy udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W celu ustalenia serii orientacyjnych wartości docelowych dla Państw Członkowskich, zgodnych z Białą Księgą, skorzystano ze zaktualizowanej wersji modelu, który uprzednio był zastosowany do opracowania Białej Księgi, a który stanowił główną

podstawę analityczną w tej pracy. Aktualnie, uwzględniono najnowsze osiągalne dane liczbowe (do procesu modelowania użyto danych z EUROSTATU z 1997 roku wraz z danymi o konsumpcji brutto energii elektrycznej ze scenariusza bazowego¹⁹; ponadto, do obliczeń włączono najnowsze zdobycze technologiczne, takie jak osiągnięcia w zakresie wykorzystania energii wiatru, krzywe penetracji rynku itp.).

Tym modelem energetycznym, który oryginalnie opracowano w programie JOULE II²⁰, a zastosowano obecnie, jest SAFIRE (*Strategic Assessment Framework for the Implementation of Rational Energy* - strategiczna struktura oceny wdrażania racjonalnej energii), z którego już korzystano w studium TERES II,

SAFIRE jest wysoce wysublimowaną bazą danych i zarazem modelem komputerowym, który obejmuje, między innymi, specjalne bazy danych krajowych zawierające informacje o popycie na energię w poszczególnych sektorach, ceny energii, koszty technologiczne i osiągalne zasoby energii odnawialnej. W tej pracy, model SAFIRE uruchamiano dla każdego z poszczególnych 15 krajów UE, stosując Scenariusz Najlepszych Praktyk ze studium TERES II, który jest scenariuszem leżącym u podstaw 12-procentowego celu określonego w Białej Księdze.

Jako płaszczyznę odniesienia, wykorzystano również najnowsze, istniejące wartości docelowe i polityki Państw Członkowskich, których użyto w celu zarówno dokonania oceny wartości wyników obliczeń wykonanych z pomocą zaktualizowanego modelu TERES II, jak i sprawdzenia ewentualnej zgodności pomiędzy projekcjami modelowymi a aktualnymi celami Państw Członkowskich.

3. Orientacyjne wartości docelowe dla Państw Członkowskich

---

¹⁹ Patrz odsyłacz 18.

²⁰ *SAFIRE, European Commission, Directorate General XII, Science, Research and Development (SZAFIR, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna XII d/s Nauki, Badań i Rozwoju), 1995 rok.*

Wynikiem wyżej opisanej analizy są wartości procentowe oraz ilościowe w TWh dla poszczególnych Państw Członkowskich, które zamieszczono w poniższej tabeli. Orientacyjne wartości docelowe dla Państw Członkowskich są zbiorczo zgodne z celem Białej Księgi i dają w zaktualizowanej analizie 22-procentowy udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej w UE w roku 2010²¹. Orientacyjne wartości docelowe dla poszczególnych Państw Członkowskich wyrażono jako procent zużycia energii elektrycznej brutto do roku 2010²². Ilości w TWh podano jako wartości odniesienia.

Dane liczbowe dotyczące konsumpcji energii elektrycznej brutto w poszczególnych krajach zaczerpnięto ze scenariusza bazowego „Energia w Europie”. Ów scenariusz bazowy przewiduje 1,2% roczny wzrost końcowego popytu na energię elektryczną w latach 1995-2010. Jeżeli Państwa Członkowskie osiągną niższe aniżeli w scenariuszu bazowym zużycie energii elektrycznej brutto, ta sama procentowa wartość docelowa doprowadzi do mniejszego zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wyrażonego w TWh.

---

²¹ Projekcje Białej Księgi opierały się na starszym scenariuszu zużycia energii elektrycznej. Dla potrzeb niniejszych obliczeń skorzystano z nowszego scenariusza zużycia energii elektrycznej z roku 1999, transponującego 23,5-procentowy udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych z Białej Księgi na udział 22,1-procentowy. Dlatego, wynikająca z projekcji zamieszczonych w Białej Księdze wartość zużycia 675 TWh potrzebna do 12-procentowego celu dla wszystkich rodzajów odnawialnych źródeł energii daje w wyniku 22,1% udziału energii elektrycznej.

²² Dla potrzeb niniejszej Dyrektywy, Artykuł 2 definiuje „zużycie energii elektrycznej” jako krajową produkcję energii elektrycznej, plus wartość importu, minus eksport (zużycie brutto).

Orientacyjne wartości docelowe dla poszczególnych Państw Członkowskich przedstawiające udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii elektrycznej brutto do roku 2010

	Procent*	<i>TWh</i>
Austria	78,1	55,3
Belgia	6,0	6,3
Dania	29,0	12,9
Finlandia	35,0	33,7
Francja	21,0	112,9
Niemcy	12,5	76,4
Grecja	20,1	14,5
Irlandia	13,2	4,5
Włochy	25,0	89,6
Luksemburg	5,7	0,5
Holandia	12,0	15,9
Portugalia	45,6	28,3
Hiszpania	29,4	76,6
Szwecja	60,0	97,5
Wielka Brytania	10,0	50,0
Unia Europejska	22,1%	<i>674,9</i>

* Zużycie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych jako procent z 3.058 TWh ogólnego zużycia energii elektrycznej brutto według prognozy ze scenariusza bazowego

4. Oficjalne dane EUROSTATU za rok 1997, dotyczące energii elektrycznej wyprodukowanej z odnawialnych źródeł energii (EE-OZE) w Państwach Członkowskich, porównane z orientacyjnymi docelowymi wartościami w 2010 roku

	% EE-OZE 1997	% EE-OZE 2010	% EE-OZE 1997 z DEW*	% EE-OZE 2010 bez DEW*
Austria	72,7	78,1	10,7	21,1
Belgia	1,1	6,0	0,9	5,8
Dania	8,7	29,0	8,7	29,0
Finlandia	24,7	35,0	10,4	21,7
Francja	15,0	21,0	2,2	8,9
Niemcy	4,5	12,5	2,4	10,3
Grecja	8,6	20,1	0,4	14,5
Irlandia	3,6	13,2	1,1	11,7
Włochy	16,0	25,0	4,5	14,9
Luksemburg	2,1	5,7	2,1	5,7
Holandia	3,5	12,0	3,5	12,0
Portugalia	38,5	45,6	4,8	21,5
Hiszpania	19,9	29,4	3,6	17,5
Szwecja	49,1	60,0	5,1	15,7
Wielka Brytania	1,7	10,0	0,9	9,3
Unia Europejska	13,9%	22,1%	3,2%	12,5%

* DEW - duże elektrownie wodne

Możliwości korzystania z dużych elektrowni wodnych w dużym stopniu zależą od warunków geograficznych. W celu uwzględnienia tego, powyższe porównania przedstawiono zarówno dla przypadku włączenia jak i wykluczenia dużych elektrowni wodnych. Różnice w danych krajowych, w odniesieniu do bieżącego udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych bez uwzględniania dużych elektrowni wodnych, świadczą do pewnego stopnia o skuteczności wdrażania polityki promocji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Należy zauważyć, że wydarzenia zaistniałe po roku 1997, dla których nie są jeszcze osiągalne oficjalne dane EUROSTATU dotyczące energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wskazują w kilku krajach na pozytywne trendy i silne polityki promocyjne.